

YONA FRIEDMAN

Architecture without building

A nemépítés gyakorlata

2011.10.29 – 2012.01.08.

Kurátorok | Curators: Eröss Nikolett & Somogyi Hajnalka

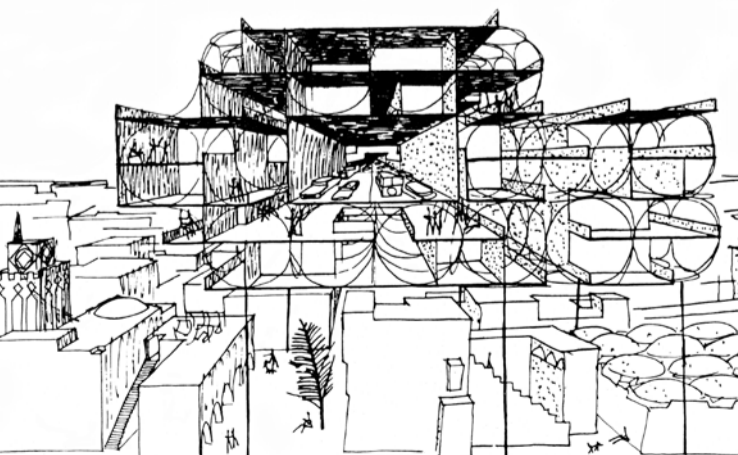

Yona Friedman, Óriás-szobor | Mega-sculpture
A művész jóvoltából | Courtesy of the Artist

AZ „ARCHITECTURE WITHOUT BUILDING” CÍMŰ KIÁLLÍTÁS

1. A hatvanas években a MoMA történelmi jelentőségű kiállítását mutattott be Bernard Rudofsky rendezésében, „Építészet építésk nélkül” címmel. Most, fél évszázaddal később, egy hasonló szellemű kiállításra tennék javaslatot, az alábbi címmel: „Architecture without building – építészet építés nélkül”.
2. A 2011-es helyzet merőben különbözik az 1960-as körülményektől. A globalizáció, az internet és a gazdaság gyökeres átalakulásának korában, a „virtuális valóság” világában élünk.
3. Az építkezés eredetileg feltehetően az időjárás viszontagságai és egyéb veszélyek ellen védelmet nyújtó menedékek kialakítására szolgált. Az épületeknek „elválasztó” funkciójuk volt: a barátságos benti világot választották el a barátságtalan külvilágtól. Mostanra ez az elválasztó funkció változott meg. Már kisméretű szerkezetek is képesek az időjárás elleni védelemre és a megfelelő klíma biztosítására (gondoljunk csak az autókra). Kommunikáció tekintetében pedig már nincsenek „kivülállók”, hiszen az egész világ ott van az okostelefonunkban. Az építésként számára mindez drasztikus következményekkel bír.
4. Mindennapos tevékenységeink többségéhez már nincs szükségünk épületekre olyan értelemben, mint a hatvanas években. Vegyük például az irodaházakat. Az irodai dolgozók számítógépet használnak, így munkájukat akár otthon is végezhetik. Vagy a múzeumokat és kiállításokat. A kiállított mű a lényeg, ez viszont akár utcai vitrinekben, vagy az interneten keresztül is bemutatatható. Vagy a lakásokat. Egy megfelelően felszerelt konténerlakás inkább bútorként viselkedik, mint klasszikus értelemben vett épületként. A konténerépítésként a lakó részéről is megvalósítható.
5. Túl sokat építünk. Túlépítettük a Földet, még sincs megfelelő hajlék mindenki számára. A túlépítés (a túltervezéshez és a túlzásba vitt mezőgazdasági műveléshez hasonlóan) környezeti katasztrófához vezethet (és vezet is). Mindez nem az építésként szakmai hibája, hanem, részben, az építésként félreértelmezéséből ered. Az építésként nem egyszerűen az építésként művészet: sokkal inkább a tér szervezéséé. A fenti példák egyike sem épületekről, hanem a valamilyen módon védetté alakított térrel való intelligens gazdálkodásról szól.
6. A tervezett kiállítás célja, hogy megismertesse a közönséget a lehető legkevesebb építéskénttel járó térszervezéssel: a minimális „hardverigényű” „szoftverrel”. Számos látogatóm van, fiatal építésként, akik új szemléletre vágnak. Őket nem lelkesíti a fősodorbeli gyakorlat, illetve oktatás. Az általam javasolt kiállítás új ötletekre sarkallná őket. Mi lesz az eredmény? Várjunk türelemmel, és meglátjuk.

Yona Friedman 2011. szeptember 26-án küldött szövegének rövidített változata

Yona Friedman, Híd-város a Medina felett, Tunis | Bridge town above the Medina, Tunis
A művész jóvoltából | Courtesy of the Artist

AN EXPOSITION “ARCHITECTURE WITHOUT BUILDING”

1. In the sixties, MoMA presented a historically important exhibition, curated by Bernard Rudofsky, under the title “Architecture without architects”. I would propose now, half a century later, an exhibition within the same spirit. I would suggest the title “Architecture without building”.
2. The context of 2011 is radically different from that of 1960. We are in a world of globalisation, of the internet, of transformation of our economy: a world of “virtual reality”.
3. Constructing buildings originally meant, so we could presume, creating shelters against weather conditions and creating security. A building acted as a “separator”, separating a friendly inside from a hostile outside. It is this separating function that has changed. We can have weather protection and climate control in small volumes (think about your car). As for communication, today, there are no more “outsiders”, you have the whole world on your iPad. The consequences for architecture are enormous.
4. For most of our everyday acts, we don't need buildings in the same sense as in the sixties. For example, office buildings: Office workers work on computers. They could do their work at home. For example, museums and exhibitions: It is the exhibit that is important. It can be shown in showcases in the street, presented to the public through the internet. For example, residences: containers with appropriate equipment are furniture, more than buildings in the classical sense. Architecture with containers could be managed by the inhabitant himself.
5. We build too much. We have overbuilt Earth, without having shelter sufficient for everybody. This overbuilding (like overplanning and overfarming) could lead (and so it does) to environmental catastrophe. This situation does not come through the professional faults of architects. It comes, partly, from a misinterpretation of architecture. Architecture is not simply the art of building: it is rather that of space management. All the examples above imply not buildings but intelligent management of space, sheltered in one way or another.
6. The purpose of the proposed exhibition is to clarify space management with the least material construction, software with the least hardware. I have many visitors, young architects, who look for a new approach. They are not encouraged by mainstream praxis or education. An exposition of the kind I propose would encourage them to have ideas. What will be the outcome? Let us wait and see.

The present text is a shortened version of the manifesto sent by Yona Friedman on September 26, 2011

Kiállítás építészet | Exhibition architecture: **Philippe Rizzotti Architects**
Kiállítás design, grafikai arculat | Exhibition design: **Gonzague Lacombe**
Workshop: **EXYZT + Önkéntesek** | Volunteers
Konzulens | Consultant: **Szemerey Samu**

Külön köszönet **Yona Friedmannak**. | A very special thanks to **Yona Friedman**.

Yona Friedman, Cím nélkül | Without title
A művész jóvoltából | Courtesy of the Artist

Köszönet a Ludwig Múzeum munkatársainak és mindazoknak, akik segítettek a kiállítás megvalósításában | With thanks to the staff of the Ludwig Museum and all those who assisted in the realisation of the exhibition:
Kamel Mennour, Paris | Centre Pompidou - Musée national d'art moderne, Párizs | Musée art Moderne de la Ville de Paris | Nouveau Musée National de Monaco | FRAC Centre, Orléans | Institut d'art contemporain, Villeurbanne, Rhône-Alpes | TOMAAT WebTV, Delft | Bauwelt, Berlin | Centre national de l'édition et de l'art imprimé, Chatou, France | Jean-Baptiste Decavèle, Marianne Homiridis | és a kiállítás létrehozásában közreműködő valamennyi önkéntes | and all the volunteers who participated in setting up the exhibition.

A kiállítás fő installációját a „Ville Spatiale”-t, a Philippe Rizzotti Architects külön kérésére, a Layher Allround típusú állványrendszeréből építették. The exhibition's main installation, the “Ville Spatiale”, was built on the specific request of Philippe Rizzotti Architects using Layher Allround scaffolding.

A kiállítás együttműködő partnerei

The exhibition has been realised in collaboration with

Kamel Mennour, Paris | **Trafó – Kortárs Művészeti Ház, Budapest**
KÉK – Kortárs Építészeti Központ, Budapest | **Múzeum Sztki, Łódź**

LUDWIG MÚZEUM
Kortárs Művészeti Múzeum
Museum of Contemporary Art
www.ludwigmuseum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap: 10.00–20.00 Hétfőn zárva
Open: Tuesday–Sunday: 10 a.m.–8 p.m. | Closed on Mondays
Művészeti Palota | Palace of Arts, 1095 Budapest Komor Marcell u. 1.
+36 1 555 3444 | info@ludwigmuseum.hu | facebook.com/ludwigmuseum

1956 | A picture showing that there are no constraints
Yona Friedman, Kép arról, hogy semmi sem lehetetlen | A picture showing that there are no constraints

Open: Wednesday–Friday 11 a.m.–18 p.m., Saturday 2 p.m.–6 p.m.
Nyitva: szerda–péntek 11.00–18.00, szombat 14.00–18.00
museum library on the second floor.

A kiállításához kapcsolódó számos kiadvány olvasható a Ludwig Múzeum 2. emeletén a könyvtárban. Publications connected to the topic of the exhibition can be consulted in the museum library on the second floor.

KÖNYVTÁR | LIBRARY

Kiállítás belépvel ingyenes.
Képzési belépvel ingyenes.

november 5. szombat 18.00
november 26. szombat 18.00

Exkluzív tartózkodások
Képzési belépvel ingyenes. | Free with the ticket for the exhibition.

Szombatként 16.00 óráig (magyar) | Every Saturday at 5 p.m. (English)
2011. október 28. – 2012. január 8. | October 28, 2011 – January 8, 2012

Rendszeres tartózkodások | Regular Guided Tours
TÁRLATVEZETÉSEK | GUIDED TOURS

Programjegy: 300 Ft/fő

Tea – jó társaságban, nyugdíjas csoportoknak: különleges műzeumi séta az idősebb korosztály számára az aktuális kiállításon, finom teával és izgalmas beszélgetésekkel.

KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK

Október 29., november 5., 12., 19., 26., szombatként, 10.30–12.30

Családi délelőtt: kreatív foglalkozások szombat délelőttönként. Programjegy: 600 Ft/fő

CSALÁDI PROGRAMOK

amely minden bizomnyal saját alkotásra is inspirál minket. Programjegy: 600 Ft/fő

MŰZEMPEDAGÓGIAI SKOLASOKNAK

Örököző építészet: Felidézzük Yona Friedman építészeti ötletét.

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

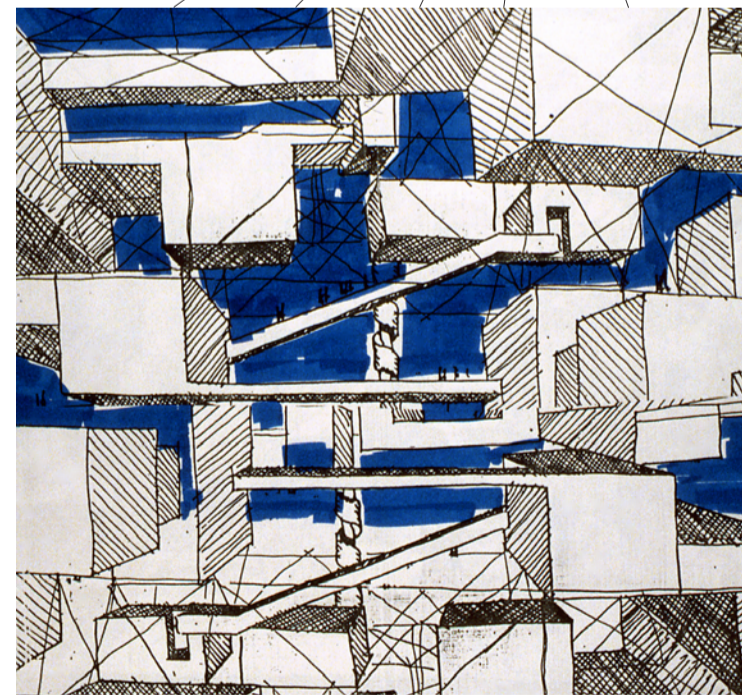
MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

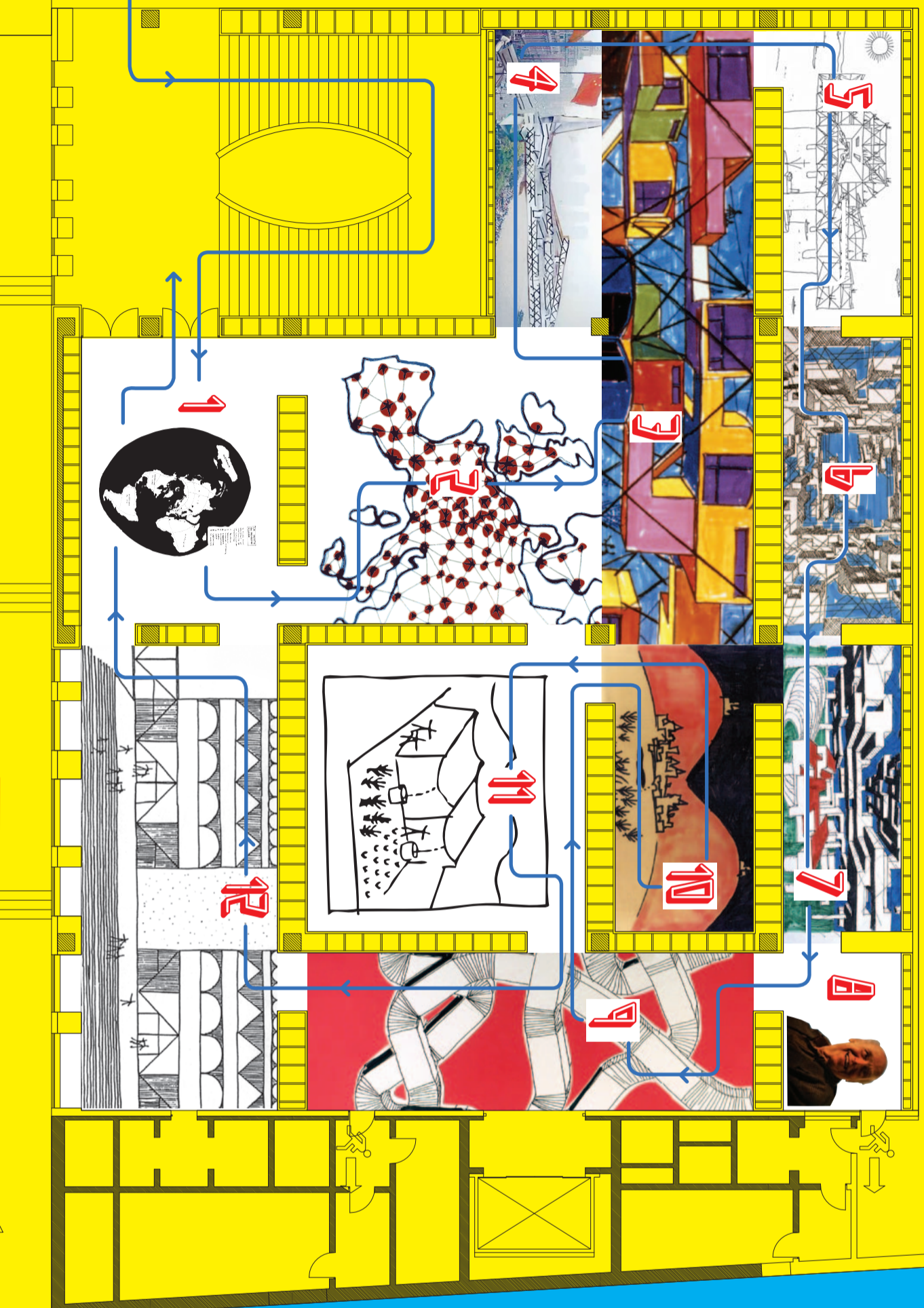
MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

Borító | On the cover
Yona Friedman, Cím nélkül | Without title, A művész jóvoltából | Courtesy of the Artist

2011.10.29 – 2012.01.08.

Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum
Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art

1 Egy szeszélyes univerzum
An erratic universe

2 Hálózatok és mobilitás
Network and mobility

3 Mobil építészet / Mobile architecture
La ville spatiale

4 Huangpu-folyó Központ, Shanghai
Huangpu River Center, Shanghai

5 Ésettanulmányok / Case studies
La ville spatiale

6 Komplicált rend / Complicated order
La ville spatiale

7 Eredeti művek / The originals
La ville spatiale

8 Kiállítások
Prospectives

9 Műhely: próba szerencse
Workshop: trial and error

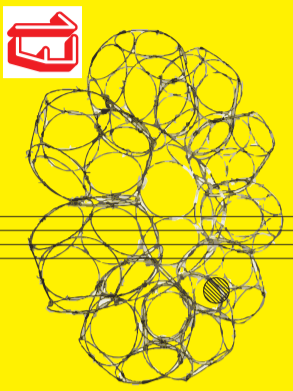
10 Afrikai mesék
African tales

11 Haglék
Shelter

12jobb élet a városokban
Better life in towns

13 Karikák láncza
Ring chain

Ludwig Múzeum · Kortárs Művészeti Múzeum
Ludwig Museum · Museum of Contemporary Art

YONA FRIEDMAN

Architecture
without building

A nemépítés gyakorlata